

01.06.2023

Dnro 742/03.04.04.04.10/2022

Asia Kunnallisvalitus

Muutoksenhakija Unto Ylitalo

Päätös, josta valitetaan

Korpelan Voima kuntayhtymän yhtymävaltuusto 6.5.2022 § 13

Yhtymävaltuusto on päättänyt:

- A) myöntää omavelkaisen takauksen Korpelan Energia Oy:n enintään 11 miljoonan euron lainalle, jonka vastavakuutena on Korpelan Energia Oy:n omistamia Perhonjoki Oy:n osakkeita koskeva panttikirja.
- B) periä Korpelan Energia Oy:lle myönnettävistä yksittäisistä takauksista vuosittain 0,5 prosentin suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Yhtymävaltuuston päätös on kumottava ja Korpelan Voima kuntayhtymä on velvoitettava korvaamaan muutoksenhakijan oikeudenkäyntikulut 500 eurolla laillisine korkoineen.

Perustelut

Yhtymävaltuusto on myöntänyt takauksen, vaikka tiedossa on ollut, että takaus on jo yhtymähallituksen päätöksellä myönnetty ja pantu täytäntöön. Yhtymävaltuusto on mahdollisesti käyttänyt harkintavaltaansa väärin kumotessaan näennäisesti yhtymähallituksen esityksen, mutta myöntäessään itse takauksen jälkikäteen. Asian valmistelussa on tapahtunut muotovirhe, kun yhtymähallitus on päättänyt takauksen myöntämisestä, vaikka sillä ei ole ollut siihen toimivaltaa.

Yhtymävaltuuston koolle kutsuminen on tapahtunut virheellisesti. Yhtymävaltuuston kokouksen 6.5.2022 on kutsunut koolle vastoin kuntalakia yhtymähallitus. Kokouksen esityslista on asetettu nähtäville kuntayhtymän verkkosivulle 5.5.2022 eli päivää ennen kokousta. Mitään muuta julkista kokouuskutsua ei ole julkaistu. Kokouksessa on ollut paikalla 21 yhtymävaltuutetusta 18, joista neljä on ollut varavaltuutettuja. On ilmeistä, että osa yhtymävaltuutetuista ei ole tiennyt kokouksesta ollenkaan tai kutsu ei ole tavoittanut heitä ajoissa, koska varsinainen kokouuskutsu on lähetetty varsinaisille yhtymävaltuutetuille ja koska kaikki valtuutetut ja varavaltuutetut eivät ole olleet paikalla. Kokouuskutsu yhtymävaltuutetuille on toimitettu vain sähköisesti, vaikka siitä ei ole hallintosäännön määräystä.

Perussopimuksessa on kuntalain 103 §:n vastainen määräys, jonka mukaan kokous on päätösvaltainen, kun vähintään puolet jäsenkunnista on edustettuna.

Kuntayhtymän jäsenkuntien asukkaiden ja yleisön osalta julkisuusvaatimus ei ole toteutunut julkisuuslain mukaisesti.

Yhtymävaltuuston päätöksessä tai yhtymähallituksen esityksessä ei ole yksilöity, mistä taattavaksi esitetty laina otetaan. Päätöksessä ei ole myöskään mainittu mitään taattavan lainan lainaehtoja, kuten lainan tarkoitusta, laina-aikaa, korkoa tai muita lainakustannuksia, joita takausvastuu saattaa koskea. Esittelytekstissä on mainittu, että takaussitoumus ja lainatarjous on asiakohdan liitteenä, mutta niitä ei kuitenkaan ole asiakirjojen liitteenä eikä niitä ole toimitettu yhtymävaltuutetuille.

Yhtymävaltuuston takauspäätös on hyvin epäselvä, mihin tarkoitukseen otetulle lainalle takaus myönnetään. Lainanottoa ja takausta on perusteltu maksuvalmiussyillä. Korpelan Energia Oy:n maksuvalmius on esittelytekstin mukaan heikentynyt. Korpelan Voima kuntayhtymän hallitus on jo aiemmin myöntänyt Korpelan Energia Oy:lle 3,5 miljoonan euron kassalainan. On todennäköistä, että yhtymävaltuusto on antanut omavelkaisen takauksen harkitsemattomasti ja harkintavaltaansa väärin käyttäen, koska päätös aiheuttaa kuntayhtymälle merkittävän taloudellisen riskin. Korpelan Energia Oy on tehnyt vuonna 2021 tappiota 8,4 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 vuosikertomuksen mukaan yhtiön oma pääoma on ollut yhteensä 10 978 145,56 euroa. Päätetyllä takauksella taatulla lainalla ja yhtymähallituksen myöntämällä kassalainalla yhtiön vieras pääoma kasvaa 14,5 miljoonaa euroa ja olisi aiempi vieras pääoma huomioiden yhteensä 19,9 miljoonaa euroa. Takauspäätös on merkittävä taloudellinen riski kuntayhtymälle, kun otetaan huomioon myös sähkömarkkinoiden epävarmuus.

Yhtymävaltuutetuille ei ole kerrottu takaukselle päätetyn vastavakuuden arvoa eikä arvo ilmene pöytäkirjasta. Korpelan Voima kuntayhtymä on joutunut yhtiöittämään sähkökaupan Korpelan Energia Oy:lle vuonna 2014 kilpailuneutraliteettilainsäädännön vuoksi. Vuodesta 2015 alkaen kuntayhtymä ei ole saanut harjoittaa sähkökauppaa. Jos takausvastuu realisoituu, Perhonjoki Oy:n osakkeet siirtyisivät kuntayhtymän omistukseen. Kuntayhtymän on pakko myydä osakkeet saadakseen niistä jotain taloudellista hyötyä.

Kilpailuneutraliteettilainsäädännöstä johtuen niillä ei ole vastavakuutena kuntayhtymälle käyttöarvoa, kuten niillä on Korpelan Energia Oy:lle. Myyntitilanteessa voimaan astuu Oy Perhonjoki Ab:n yhtiöjärjestyksen 13 §:n mukainen lunastuslauseke, jonka mukaan: ”Lunastushinta on kaikissa lunastustilanteissa osakkeen siirtäjän ja siirronsaajan sopima hinta, ei kuitenkaan korkeampi kuin osakkeen viimeksi vahvistetun verotusarvon mukainen hinta. Lunastushintana ei missään tapauksessa sovelleta osakkeen käyvän hinnan ylittävää hintaa.”

Vastavakuuden arvon laskemiseksi tarvitaan tieto, kuinka monta Perhonjoki Oy:n osaketta on vastavakuutena ja niiden verotusarvo. Korpelan Energia Oy:n omistamien osakkeiden arvo ei ole vastavakuutena riittävä kattamaan 11 miljoonan euron omavelkaiselle takaukselle. Perhonjoki Oy:n osakkeiden arvo Korpelan Energia Oy:n sijoitusten kokonaisarvosta ei kata vastavakuutta. Yhtymävaltuusto on päättänyt takauksesta tietämättä tai tiedostamatta kattaako vastavakuudet takaussitoumuksen arvoa.

Takauspäätös on vastoin Euroopan Unionin valtioneuvoston päätöksiä. EU:n tiedonannossa on määritelty edellytykset, milloin tukea ei katsota valtion tueksi. Tässä päätöksessä mikään ehdoista ei täyty. Korpelan Energia Oy on taloudellisissa vaikeuksissa. Takauksen laajuutta laina-ajan suhteen ei ole määritelty. Myönnetty takaus kattaa rahoitussitoumuksen kokonaan, kun EU:n tiedonannon mukaan takaus voi kattaa enintään 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä. Takauksen perusteena olevan lainan lainaehdot eivät ole tiedossa.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Yhtymähallitus on valituksen johdosta antamassaan lausunnossa ja lisälausunnossa esittänyt valituksen hylkäämistä ja vaatinut, että muutoksenhakija velvoitetaan korvaamaan kuntayhtymän oikeudenkäyntikulut laillisine korkoineen.

Ylitalo on antanut lausunnon johdosta vastineen.

Korpelan Energia Oy on antamassaan selityksessä esittänyt valituksen hylkäämistä ja vaatinut, että muutoksenhakija velvoitetaan korvaamaan Korpelan Energia Oy:n oikeudenkäyntikulut laillisine korkoineen.

Ylitalo on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeus on pyytänyt yhtymähallitusta toimittamaan päätöksen perusteena olevat asiakirjat. Asiakirjoja ei ole toimitettu annettuun määräaikaan mennessä.

Merkintä

Hallinto-oikeus on 13.1.2023 antamallaan välipäätöksellä 34/2023 Ylitalon hakemuksesta kieltänyt yhtymävaltuuston päätöksen täytäntöönpanon.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus kumoaa yhtymävaltuuston päätöksen.
2. Hallinto-oikeus, vaatimuksen enemmälti hyläten, velvoittaa kuntayhtymän korvaamaan Ylitalon oikeudenkäyntikulut 200 eurolla viivästyskorkeineen. Viivästyskorkeo määräytyy korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaisesti siitä lukien, kun kuukausi on kulunut tämän hallinto-oikeuden päätöksen antamisesta.

Hallinto-oikeus hylkää kuntayhtymän ja Korpelan Energia Oy:n oikeudenkäyntikuluvaatimukset.

Perustelut

1. Pääasia

Kokouskutsu ja kokouksen päätösvaltaisuus

Kuntalain 94 §:n 3 momentin mukaan valtuuston kutsuu koolle puheenjohtaja.

Pykälän 4 momentin mukaan kokouskutsu on lähetettävä vähintään neljä päivää ennen kokousta. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava yleisessä tietoverkossa. Kokouskutsu voidaan lähettää sähköisesti, jos kunta huolehtii, että tähän tarvittavat tekniset välineet ja yhteydet ovat käytettävissä.

Kuntalain 103 §:n 1 momentin mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä. Korpelan Voima kuntayhtymän perussopimuksen 8 §:n mukaan yhtymävaltuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenkunnista on kokouksessa edustettuina.

Kuntalain 94 §:ssä säädetystä kokouksen koolle kutsujasta ei voida poiketa perussopimuksessa tai hallintosäännössä. Yhtymävaltuuston kokouksen 6.5.2022 on kutsunut koolle yhtymähallitus, joten yhtymävaltuuston koolle kutsuminen on tapahtunut virheellisessä järjestyksessä. Kun tällä seikalla ei kuitenkaan ole ollut merkitystä päätöksentekoon, ei päätöstä tule tästä syystä kumota.

Yhtymähallitus on lausunnossaan esittänyt, että kokouskutsu, esityslista ja materiaali on toimitettu yhtymävaltuutetuille perussopimuksen mukaisessa määräajassa sähköpostilla sekä samana päivänä myös kuntiin tiedoksi. Kokouspöytäkirjan mukaan kutsut on lähetetty 14.4.2022.

Pelkästään se, että kaikki valtuutetut eivät ole osallistuneet yhtymävaltuuston kokoukseen ei osoita, että kokouskutsuja ei olisi lähetetty yhtymävaltuutetuille. Kun otetaan huomioon erityisesti se, mitä kokouksen pöytäkirjassa on esitetty kokouskutsujen lähettämisaikankohdasta, ei päätöstä

tule kumota siitä valituksessa esitetystä syystä, että kokouskutsuja ei olisi lähetetty ajoissa. Kutsut on voitu lähettää sähköisesti. Päätöstä ei tule myöskään kumota siitä valituksessa esitetystä syystä, että kokouksesta tiedottaminen olisi tapahtunut tietoverkossa vasta kokousta edeltävänä päivänä ja siten myöhemmin kuin kuntalaissa on säädetty.

Yhtymävaltuuston kokouksessa on ollut paikalla 21 valtuutetusta 18, eli yli kaksi kolmasosaa valtuutetuista. Päätöstä ei tule kumota siitä valituksessa esitetystä syystä, että perussopimuksessa on kuntalaista poikkeava määräys valtuuston päätösvaltaisuudesta.

Asian valmistelu

Yhtymähallitus on 13.4.2022 § 40 oikaisuvaatimuksen johdosta päättänyt käsitellä takauksen myöntämisen Korpelan Energia Oy:lle uudelleen. Yhtymähallitus on 13.4.2022 § 41 päättänyt saattaa yhtymähallituksen Korpelan Energia Oy:lle antaman lainatakauksen tiedoksi yhtymävaltuustolle todeten lisäksi, että päätös on kaikilta osin pantu täytäntöön. Yhtymähallitus on edelleen päättänyt esittää yhtymävaltuustolle, että valtuusto:

- a) Myöntää omavelkaisen takauksen Korpelan Energia Oy:n enintään 11 miljoonan euron lainalle, jonka vastavakuutena on Korpelan Energia Oy:n omistamia Perhonjoki Oy:n osakkeita koskeva panttikirja.
- b) Päättää periä Korpelan Energia Oy:lle myönnettävistä yksittäisistä omavelkaisista takauksista vuosittain 0,5 prosentin suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta.
- c) Toteaa, että Korpelan Energia Oy:lle myönnettävä yksittäinen omavelkainen takaus on pantu täytäntöön yhtymähallituksen hyväksymin tarkemmin ehdoin siten, että tässä päätöksessä todetut edellytykset ovat toteutuneet eivätkä ole ristiriidassa keskenään.

Yhtymävaltuuston toimivaltaan on kuulunut harkita päätöksenteon perusteeksi tarvitsemansa selvitys. Siten valtuuston toimivaltaan on kuulunut arvioida, pitääkö se suoritettua valmistelua sisällöllisesti riittävänä päätöksenteon pohjaksi vai palauttaako se asian yhtymähallitukselle uutta valmistelua varten. Yhtymävaltuusto on ottaessaan asian ratkaistavakseen pitänyt asian valmistelua riittävänä. Asiassa saadun selvityksen mukaan päätöksenteon perusteeksi ei ole esitetty sillä tavoin puutteellisia tai virheellisiä tietoja, että valtuuston päätös sen johdosta tulisi kumota.

Yhtymävaltuusto on yhtymähallituksen valmistelun pohjalta voinut päättää asiasta. Päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä siitä valituksessa esitetystä syystä, että yhtymähallitus olisi päättänyt asiasta jo aiemmin ja takaus olisi pantu täytäntöön, ennen kuin asia on tuotu valtuuston päätettäväksi.

Päätöksen lainmukaisuus muutoin

Sovelletut oikeusohjeet

Kuntalain 129 §:n 1 momentin mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Mitä edellä tässä momentissa säädetään vakuuksista, ei koske osakeyhtiölain 12 luvussa eikä osuuskuntalain 12 luvussa tarkoitettua pääomalainaa.

Pykälän 2 momentin mukaan kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Pykälän 4 momentin mukaan kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä SEUT) 107 artiklan 1 kohdan mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Artiklan 2 ja 3 kohdassa määrätään sisämarkkinoille soveltuvista tuista.

SEUT 108 artiklan 3 kohdan mukaan komissiolle on annettava tieto tuen myöntämisestä tai muuttamisesta koskevasta suunnitelmasta niin ajoissa, että se voi esittää huomautuksensa. Jos komissio katsoo, että tällainen suunnitelma ei 107 artiklan mukaan sovellu sisämarkkinoille, se aloittaa 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn viipymättä. Jäsenvaltio, jota asia koskee, ei saa toteuttaa ehdottamiaan toimenpiteitä, ennen kuin menettelyssä on annettu lopullinen päätös.

Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan kansallisten tuomioistuinten käsiteltäväksi voidaan saattaa asioita, joissa ne joutuvat tulkitsemaan ja soveltamaan SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tuen käsitettä etenkin ratkaistakseen sen, olisiko valtion toimenpiteen, joka on toteutettu noudattamatta 108 artiklan 3 kohdan mukaista ennakkovalvontamenettelyä, osalta pitänyt noudattaa mainittua menettelyä vai ei. Jos ne tulevat siihen tulokseen, että asianomainen toimenpide olisi pitänyt ennalta ilmoittaa komissiolle, niiden on todettava se sääntöjenvastaiseksi. Kansallisilla tuomioistuimilla ei sitä vastoin ole toimivaltaa ratkaista sitä, soveltuuko valtioneuvoston tuki sisämarkkinoille, sillä tämä osa valvonnasta kuuluu komission yksinomaiseen toimivaltaan.

EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtioneutukiiin takauksina (2008/C 155/02) annetun komission tiedonannon 3.2 kohdassa on kuvattu (a–d) edellytykset, joiden kaikkien täytyminen riittää osoittamaan, ettei yksittäinen valtioneutakaue ole valtioneutukea.

a) Lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa.

Yhteisön suuntaviivojen valtioneutusta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi määritelmää olisi sovellettava päätettäessä onko lainanottajan katsottava olevan taloudellisissa vaikeuksissa.

b) Takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti. Tämä tarkoittaa, että takaus liittyy tiettyyn rahoitustoimeen, sille on asetettu kiinteä enimmäismäärä ja sen voimassaoloaika on rajoitettu.

c) Takaus ei kata enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä. Tätä rajoitusta ei sovelleta, kun takaus on annettu velkapapereille.

d) Takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta.

Tiedonannon mukaan valtion ottamasta riskistä olisi yleensä perittävä takauksen tai vastatakauksen kohteena olevaan määrään perustuva asianmukainen takausmaksu. Kun takauksesta maksettu hinta on vähintään yhtä korkea kuin vastaava rahoitusmarkkinoilla esiintyvä takauksen viitemaksu, takaus ei ole tukea.

Oikeudellinen arviointi

Yhtymähallitus on 13.4.2022 § 41 tarkastellut komission niin sanotussa takautiedonannossa mainittujen edellytysten täyttymistä ja todennut, että ainoastaan ehto c) ei toteudu, koska takaus kattaa koko lainan määrän. Yhtymähallitus on edelleen todennut, että tiedonannon neljä kriteeriä ovat keino arvioida valtion tukea, eivät kriteeristö. Jos kaikki neljä kriteeriä täyttyvät, kyseessä ei välttämättä olisi valtioneutuki. Sen sijaan, jos jokin kriteereistä ei täyty, se ei tarkoita automaattisesti sitä, että takausta pidettäisiin valtioneutukena. Yhtymähallituksen mukaan kyseessä ei ole valtioneutuki.

Yhtymävaltuuston on valtioneutukiviranomaisena huolehdittava valtioneutukea koskevien määräysten ja säännösten noudattamisesta. Näin ollen sillä on katsottava olevan myös selvitysvelvollisuus niistä seikoista, joiden perusteella se päätöstä tehdessään on katsonut, ettei SEUT 108 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta ole tarvinnut noudattaa.

Asiassa on kiistatonta, että komission tiedonannon 3.2. c-alakohdan takauksen kattavuutta koskeva edellytys ei täyty. Muuta selvitystä tiedonannon tarkoittamien lainanottajan taloudellista tilannetta (3.2 a-alakohta) ja takauksen markkinaehtoisuutta koskevien edellytysten (3.2 d-alakohta) täyttymisestä asiassa kuin yhtymähallituksen 13.4.2022 § 41 tekemä tarkastelu ei ole esitetty.

Asiakirjoista ilmenevien tietojen perusteella ei ole tyhjentävästi todettavissa, että mainitut edellytykset olisivat täyttyneet. Näin ollen asiassa ei voida takaustiedonannon 3.2 kohdan edellytysten täyttymisen perusteella katsoa selvitetyn, ettei kysymyksessä oleva yksittäinen takaus ole valtiontukea ja ettei takausta ole tällä perusteella tarvinnut ilmoittaa SEUT 108 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla komissiolle.

Kun unionin valtiontukisääntöjä sovelletaan vain toimenpiteisiin, jotka täyttävät kaikki SEUT 107 artiklan 1 kohdan mukaiset edellytykset, valtiontuen olemassaoloa ei voi perustaa yksinomaan komission tiedonannon mukaista menettelyä koskevien yleisten ohjeiden noudattamisen arviointiin.

Valtiontukena on pidettävä ainoastaan suoraan tai välillisesti valtion varoista myönnettyjä tai lisäkustannuksia valtiolle merkitseviä etuja. Tuen ei tarvitse olla valtion itsensä myöntämää, ja se voidaan myöntää monessa eri muodossa. Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan toimenpide, josta on päättänyt jäsenvaltion alueellinen viranomainen, voi muodostaa SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valtiontuen. Kunnan tai kuntayhtymän myöntämä tuki voi olla SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

Tuen olemassaolon arvioinnissa on lisäksi määritettävä, onko edunsaajayritys saanut sellaista taloudellista etua, jota se ei olisi saanut tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa tai tavanomaisilla markkinaehdoilla. Tuen on myös oltava valikoivaa ja vaikutettava siten tiettyjen yritysten ja niiden kilpailijoiden väliseen tasapainoon. Valikoivuus erottaa valtiontuen yleisistä toimenpiteistä, jotka koskevat erotuksetta jäsenvaltion kaikkia yrityksiä kaikilla talouden aloilla. Lopulta tuella on oltava ainakin potentiaalinen vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kilpailuun ja kauppaan. Tältä osin on riittävää, jos voidaan osoittaa, että tuensaaja harjoittaa taloudellista toimintaa ja toimii markkinoilla, joilla käydään jäsenvaltioiden välistä kauppaa.

Yhtymävaltuuston valituksenalaisen päätöksen tarkoittama takaus Korpelan Energia Oy:lle on kohdistunut vain mainittuun yhtiöön eikä se ole edellä tarkoitetulla tavalla yleinen toimenpide. Takauksesta koituvan hyödyn saaja on valikoidusti Korpelan Energia Oy. Yhtiö on päätöksentekohetkellä harjoittanut taloudellista toimintaa. Sen kaupparekisteriin merkitty toimialan kuvaus sisältää muun ohella sähkökaupan ja sähkön tuotannon. Kun otetaan huomioon lisäksi muu asiakirjoista ilmenevä yhtiötä koskeva selvitys, ei niin sanottua kilpailu- ja kauppavaikutusta koskeva valtiontukiedellytys ole poissuljettavissa.

Asiassa on edelleen tarkemmin arvioitava, onko yhtiö saanut sellaista taloudellista etua, jota se ei olisi saanut tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa tai tavanomaisilla markkinaehdoilla, vai onko takausta pidettävä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä johdetun niin sanotun yksityinen sijoittaja -arviointiperusteen mukaan markkinaehtoisena. Valtiontukia koskevassa unionin tuomioistuimen vakiintuneessa oikeuskäytännössä on edellytetty, että markkinaehtoisuus on varmistettu ennen päätöksentekoa ja että markkinaehtoisuuden selvittäminen on dokumentoitu.

Asiakirjoista ilmenee, että Korpelan Voima kuntayhtymä on myöntänyt Korpelan Energia Oy:lle jo ennen 11 miljoonan euron lainalle myönnettävästä takauksesta päättämistä 3,5 miljoonan euron lainan. Yhtymävaltuuston valituksenalaista päätöksentekoa koskevista pöytäkirjoista ei ilmene, että takauksen markkinaehtoisesta hinnoittelusta ja muista yksityiskohdista olisi tehty valtioneuvoston ja kuntalain näkökulmasta muuta selvitystä kuin yhtymähallituksen 13.4.2022 § 41 esittämä, että takauksesta maksetaan rahoitusyhtiöltä tarkastettu vastaavanlaisesta takauksesta maksettava 0,5 prosentin provisio. Yhtymävaltuuston valituksenalaisen päätöksen tarkoittama takausjärjestely on lisäksi sisältänyt sen, että kaupunki saa panttikirjan Korpelan Energia Oy:n omistamiin Perhonjoki Oy:n osakkeisiin. Vastavakuuden arvosta ei ole esitetty selvitystä.

Asiakirjoista ilmenevän selvityksen perusteella kuntayhtymä on takausta koskevalla päätöksellään pyrkinyt ensisijaisesti paikkaamaan yhtiön rahoituksellista vajetta ja turvaamaan yhtiön maksuvalmiutta. Kun takauksesta ja sitä turvaavasta vastavakuudesta esitetyn muun selvityksen perusteella ei ole todettavissa, että hypoteettinen yksityinen sijoittaja yhtymävaltuuston päätöksen tekohetkellä vallinneissa olosuhteissa olisi takauksen sitä koskevin edeltä tarkemmin ilmenevin ehdoin hyväksynyt, ei myöskään taloudellista hyötyä koskeva valtioneuvoston edellytys ole poissuljettavissa.

Edellä esitetyillä perusteilla, ja kun päätöstä tehtäessä ei ole noudatettu menettelyä, jota noudatettaessa SEUT 108 artiklan 3 kohdan mukaista ilmoitusvelvollisuutta ei ole, yhtymävaltuuston päätös on syntynyt kuntalain 135 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla virheellisessä järjestyksessä. Tämän vuoksi yhtymävaltuuston päätös on kumottava.

Asian näin päättyessä muista valitusperusteista ei ole tarpeen lausua.

2. Oikeudenkäyntikulut

Kun otetaan huomioon erityisesti asiassa annettu ratkaisu, olisi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin tarkoittamalla tavalla kohtuutonta, jos Ylitalo joutuisi pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Ylitalo, joka on itse laatinut valituksen, ei ole yksilöinyt, mitä kuluja hänelle on asiassa aiheutunut. Hallinto-oikeus katsoo, että Ylitalon kohtuullisina oikeudenkäyntikuloina voidaan pitää 200 euroa laillisine korkoineen.

Erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että kuntayhtymä ja Korpelan Energia Oy joutuvat pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Muut sovelletut oikeusohjeet

Hallintolaki 31 §
Kuntalaki 93 § ja 95 § 1 mom

Päätöksestä ilmoittaminen

Tästä päätöksestä on viipymättä julkaistava ilmoitus kuntalain 142 §:n mukaisesti yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä Kun (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeustuomarit Laura Portin, Jani Ruotsalainen ja Hanna Vainionpää. Asian on esitellyt Jani Ruotsalainen.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta

Unto Ylitalo, sähköisesti

Korpelan Voima kuntayhtymän yhtymähallitus

Korpelan Energia Oy, sähköisesti

Halsuan kunnanhallitus

Kalajoen kaupunginhallitus

Kannuksen kaupunginhallitus

Kaustisen kunnanhallitus

Lestijärven kunnanhallitus

Sievin kunnanhallitus

Toholammin kunnanhallitus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitusaika, joka on **30 päivää**, luetaan siitä päivästä, jona ilmoitus päätöksestä on julkaistu kuntalain 142 §:n mukaisesti yleisessä tietoverkossa. Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen saapumispäivänä. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot

- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä perittävä oikeudenkäyntimaksu

Valituslupa-asian ja muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 530 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista tai mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste.

Oikeudenkäyntimaksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta. Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015), Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021)

Avgift för högsta förvaltningsdomstolens beslut

För behandling av besvärstillståndsärenden och besvärärenden vid högsta förvaltningsdomstolen påförs en rättegångsavgift på 530 euro.

Rättegångsavgift tas inte ut vid högsta förvaltningsdomstolen för avgiftsfria prestationer som avses i 5 § i lagen om domstolsavgifter eller om det föreligger en i 4 § i nämnda lag avsedd grund för att inte uppbära rättegångsavgift.

Rättegångsavgift tas inte heller ut om högsta förvaltningsdomstolen ändrar ett överklagat beslut till förmån för ändringssökanden. Avgift tas dock ut oberoende av utgången i ärendet vid ändringssökande som gäller ett förhandsavgörande som meddelats i ett skatteärende.

Rättegångsavgift tas inte ut hos dem som med stöd av rättshjälpslagen är befriade från behandlingsavgifter eller hos dem som enligt bestämmelser någon annanstans i lag är befriade från avgifter som ska betalas för myndigheternas åtgärder. Om det är uppenbart oskäligt att en avgift tas ut, får myndigheten eller den tjänsteman som påför avgiften i enskilda fall besluta att ingen avgift ska tas ut.

Lag om domstolsavgifter (1455/2015), Justitieministeriets förordning om justering av de avgifter som nämns i 2 § i lagen om domstolsavgifter (1122/2021)